
REPUBLIKA E SHQIPËRISË

MINISTRIA E ARSIMIT
SPORTIT DHE RINISË

INSTITUTI I ZHVILLIMIT TË ARSIMIT

PROGRAM ORIENTUES PËR TESTIMIN E KANDIDATËVE NË LËNDËN

“GJUHË E HUAJ”

Përmbajtja

I. HYRJE	3
II. QËLLIMI I PROGRAMIT	3
III. PËRMBAJTJA E PROGRAMIT	4

HYRJE

Programi orientues për testimin e kandidatëve të lëndës së gjuhës së huaj është hartuar nga grupi i punës, i ngritur nga Instituti i Zhvillimit të Arsimit (IZHA), për t'u ardhur në ndihmë të gjithë kandidatëve që duan të ushtrojnë profesionin e mësuesit në lëndën e gjuhës së huaj. Ky program përfaqëson dhe përmbush, njëherazi, kurrikulën e zhvillimit të vazhdueshëm profesional të mësuesit dhe përgatitjen për testimin e formimit të përgjithshëm dhe shkencor të kandidatit.

Programi është hartuar në përgjigje të kërkesave që MASR ka vendosur për kandidatët që testohen. Programi përcakton njohuritë dhe aftësitë kryesore sipas fushave të mëposhtme:

-) Dokumente zyrtare¹ të cilat kanë të bëjnë me veprimtarinë mësimore – edukative të mësuesve.
-) Programe lëndore të gjuhës së huaj.
-) Aspekte të pedagogjisë, metodologjisë dhe përdorimit të TIK-ut në mësimdhënie-nxënien e lëndës së gjuhës së huaj.
-) Aspekte të etikës dhe të komunikimit.
-) Aspekte të drejtshkrimit të gjuhës shqipe.
-) Përmbajtja shkencore sipas programeve lëndore të gjuhës së huaj.

I. QËLLIMI I PROGRAMIT

Programi orientues për testimin e kandidatëve të lëndës së gjuhës së huaj është hartuar për të mbështetur dhe nxitur zhvillimin profesional të tyre. Ai ofrohet si një program orientues për t'u ardhur në ndihmë të gjithë kandidatëve dhe mësuesve të lëndës së gjuhës së huaj në arsimin parauniversitar për të realizuar veprimtaritë kualifikuese dhe trajnuese.

Programi synon:

-) Rritjen e përgjegjshmërisë së kandidatëve dhe të mësuesve për njohjen dhe zbatimin e legjislacionit arsimor e në mënyrë të veçantë të risive më të fundit të reformës arsimore.
-) Rritjen e kompetencave profesionale të kuadrit mësimdhënës, për të ndikuar drejtpërdrejt në efektivitetin e procesit mësimor.
-) Rritjen e aftësive në fushën pedagogjike për mësimdhënie strategjike, për përzgjedhjen e modeleve për organizimin e klasës, për shtjellimin e koncepteve, për nxitjen e diskutimeve, për përdorimin e teknikave për vlerësimin e nxënësve etj..

---

¹ Dokumentet ligjore, urdhëresat dhe udhëzimet e MASR-së që zbatohen në shkollë duke u përqendruar në ato të viteve të fundit.

-) Rritjen e përgjegjshmërisë së mësuesve për domosdoshmërinë e njohjes së koncepteve bazë dhe ligjësive shkencore të lëndës, si dhe të zbatimit të tyre në praktikë, në përputhje me specifikat e moshës së nxënësve dhe të klasës ku japin mësim.
-) Rritjen e përgjegjshmërisë së mësuesve për njohjen dhe për zbatimin e rregullave të etikës dhe të komunikimit në punën e tyre në shkollë.
-) Rritjen e aftësive të mësuesve në drejtim të zbatimit me saktësi të rregullave drejtshkrimore të shqipes.
-) Demonstrimin konkret të aftësive shkencore dhe kompetencave të fituara, në mënyrë të veçantë nëpërmjet vlerësimit të arritjeve përmes testimit.

II. PËRMBAJTJA E PROGRAMIT

Programi orientues për testimin e kandidatëve të gjuhës së huaj është strukturuar sipas fushave kryesore të zhvillimit profesional, të përmendura më sipër. Për secilën fushë, përpos kompetencave profesionale, janë renditur edhe njohuritë dhe aftësitë bazë që duhet të zotërojë mësuesi i lëndës së gjuhës së huaj.

Përshkallëzimi i njohurive dhe i aftësive profesionale, të cilat lidhen me kompetencat e secilës fushë të testimit, do ta ndihmojnë kandidatin (mësuesin) që të identifikojë nevojat e tij, si dhe çështjet në të cilat duhet të përqendrohet.

Për të qenë lehtësisht i përdorshëm, programi është paraqitur sipas një formati të caktuar. Sipas këtij formati, për secilën fushë prezantohen kompetencat dhe rezultatet që priten të zotërojë mësuesi në fushën e njohurive dhe të aftësive, si dhe literatura përkatëse rekomanduese në funksion të tyre. që u vjen në ndihmë për zotërimin e këtyre kompetencave.

Kompetenca “Zbatimi me përgjegjshmëri i kërkesave të legjislacionit dhe të dokumentacionit shkollor”	Literatura e rekomanduar
<p>Rezultatet e pritshme:</p> <p><i>Mësuesi i gjuhës së huaj:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> J zotëron ligjin për sistemin arsimor parauniversitar, si dhe dispozitat normative të këtij sistemi; J zbaton legjislacionin, udhëzimet dhe rregulloret për hartimin dhe zbatimin e kurrikulës shkollore; J zbaton legjislacionin, udhëzimet dhe rregulloret për personelin e shkollës; J demonstroi zbatimin konkret të udhëzimeve të MASR-së në funksion të përmirësimit të procesit të mësimdhënies-nxënies; J zbaton etikën profesionale të mësuesit; J respekton të drejtat dhe liritë e nxënësit; J respekton detyrat, të drejtat dhe liritë e mësuesit; J zbaton rregulloret dhe udhëzimet për zhvillimin profesional të mësuesit. 	<ul style="list-style-type: none"> J Ligji nr. 69/2012 “Për sistemin arsimor parauniversitar në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar. J Urdhri për miratimin e Dispozitave Normative për arsimin parauniversitar (DN), nr 343, datë 19.08.2013. J Udhëzimi nr.16, datë 31.07.2017 “Për vitin shkollor 2017-2018 në sistemin arsimor parauniversitar”. J Udhëzimi nr. 44, datë 16.10.2014 “ Për disa shtesa dhe ndryshime në udhëzimin nr. 21 datë 23.07.2010 “Për normat e punës mësimore- edukative dhe numrin e nxënësve për klasë në institucionet e arsimit parauniversitar”. J Udhëzimi nr. 1, datë 20.01.2017 “Për funksionimin e sistemit të zhvillimit të vazhdueshëm profesional të punonjësve arsimorë”. J Udhëzimi nr. 2, datë 12.02.2015 “Për kriteret dhe procedurat e kualifikimit të mësuesve”. J Karta e performancës së shkollës. J Standardet e shkollës si qendër komunitare. J Udhëzimi nr. 34, datë 11.09.2015 “Për vlerësimin e nxënësve për kurrikulën me kompetenca në arsimin bazë”. J Udhëzimi nr. 14, datë 28.07.2016 “Për vlerësimin e nxënësve në arsimin e mesëm të lartë”.

<p style="text-align: center;">Kompetenca</p> <p style="text-align: center;">“Zbatimi në mënyrë efektive i programeve të gjuhës së huaj në shkollë”</p>	<p style="text-align: center;">Literatura e rekomanduar</p>
<p>Rezultatet e pritshme</p> <p><i>Mësuesi i gjuhës së huaj:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> J zbaton programin duke respektuar të gjitha kërkesat dhe rubrikat e tij; J përshtat programin lëndor në përputhje me veçoritë e mjedisit në të cilin jep mësim; J përdor me efikasitet, në dobi të prirejeve bashkëkohore, fleksibilitetin e zbatimit të programit; J gjen ose harton materiale plotësuese kurrikulare që ndihmojnë në përvetësimin e koncepteve dhe aftësive të parashikuara në program; J gjen ose harton materiale plotësuese kurrikulare që pasurojnë formimin e nxënësve dhe nxitin mendimin e pavarur dhe kritik të tyre; J harton rezultate të nxënësve për tema mësimore ose grup temash, kapitujsh, në përputhje me kompetencat e programit; J tregon koherencën vertikale të kurrikulës (vazhdimësia dhe përshtatshmëria e programeve të gjuhës së huaj); J shpjegon lidhjen program-tekst- nxënës; J përzgjedh mjetet mësimore të nevojshme për të realizuar përmbushjen e kompetencave; J siguron informacion që demonstroi lidhjen e gjuhës së huaj me shkencat e tjera dhe me jetën reale. 	<ul style="list-style-type: none"> J Korniza kurrikulare, 2014. J Programet e reja lëndore të gjuhës së huaj (2015, 2016, 2017), të bazuara në kompetenca për klasat klasat: III (AF) dhe VI,VII,VIII (AMU) si dhe për klasat X,XI(AML). J Dokumenti “Kudri i Përbashkët Evropian i Referencave për Gjuhët”.

FUSHA: ASPEKTE TË PEDAGOGJISË, METODOLOGJISË DHE PËRDORIMIT TË TIK-

UT NË MËSIMDHËNIE-NXËNIE

<p align="center">Kompetenca I</p> <p align="center">“Zotërimi i njohurive pedagogjike specifike të nevojshme dhe të mjaftueshme për mësimdhënien e gjuhës së huaj”</p>	<p align="center">Literatura e rekomanduar</p>
<p>Rezultatet e pritshme</p> <p><i>Mësuesi i gjuhës së huaj:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> J) demonstroi përkushtim, motivim dhe përgjegjësi gjatë punës së tij; J) përshtat punën e tij me zhvillimin fizik, social, emocional dhe konjitiv të nxënësve; J) demonstroi respekt, besim dhe objektivitet me nxënësit; J) identifikoi nxënësit me nevoja të veçanta (nxënësit me vështirësi në të nxënë dhe nxënësit e talentuar); J) planifikoi punën afatshkurtër dhe afatgjatë me nxënësit me nevoja të veçanta; J) demonstroi qëndrim pozitiv ndaj lëndës së gjuhës së huaj; J) edukoi nxënësit dashurinë dhe kërkshërinë ndaj lëndës së gjuhës së huaj; J) motivoi nxënësit duke e konsideruar motivimin një nga çelësat e progresit të tyre; J) krijoi klimë të përshtatshme, motivuese dhe të kënaqshme për nxënësit; J) punoi me prindërit për përmirësimin e progresit të nxënësit. 	<ul style="list-style-type: none"> J) Korniza e vlerësimit të nxënësit, MAS, 23.07.2015. J) Udhëzuesi i zhvillimit të kurrikulës në arsimin e mesëm të ulët, 2017 J) Udhëzuesi i zhvillimit të kurrikulës në gjimnaz 2016. J) Nivelet e arritjes (arsimi bazë dhe arsimi i mesëm), IZHA, 2016. J) Literaturë që ka në fokus aspekte pedagogjike të punës së mësuesit me nxënësit e tij.
<p align="center">Kompetenca II</p>	

“Përdorimi i metodave dhe i strategjive efektive në mësimdhënien e gjuhës së huaj”	Literatura e rekomanduar
<p>Rezultatet e pritshme:</p> <p><i>Mësuesi i gjuhës së huaj:</i></p> <ul style="list-style-type: none">) përzgjedh metodat dhe teknikat e përshtatshme për arritjen e rezultateve të të nxënit;) përdor metoda e teknika që nxisin mendimin e pavarur e krijues të nxënësve;) planifikon një orë mësimore duke u bazuar në mësimdhënien me në qendër nxënësin;) përdor metoda e teknika që nxisin zhvillimin e të menduarit kritik të nxënësve;) përdor metoda e teknika që sigurojnë barazinë dhe gjithëpërfshirjen;) demonstroi teknika të ndryshme për vlerësimin e nxënësit;) motivon nxënësit të vetëvlerësohen, të dokumentojnë dhe raportojnë përparimin e tyre.) shpjegon parimet e hartimit të një testi. 	<ul style="list-style-type: none">) Të nxënit me situata, kompetenca dhe situata e të nxënit, IZHA, 2014.) Korniza e vlerësimit të nxënësit, MAS, 23.07.2015.) Udhëzuesi i zhvillimit të kurrikulës në arsimin e mesëm të ulët, 2017) Udhëzuesi i zhvillimit të kurrikulës në gjimnaz 2016.) Nivelet e arritjes (arsimi bazë dhe arsimi i mesëm), IZHA, 2016.) Portofoli Evropian i Gjuhëve (2007).) Literaturë që ka në fokus metodat e mësimdhënies ndërvepruese me në qendër nxënësin, si dhe metodologjinë e mësimdhënies së gjuhës së huaj.) Udhëzues dhe materiale mbështetëse që orientojnë për hartimin e rezultateve të të nxënit të orës së mësim, për përgatitjen e planit ditor të mësuesit, për organizimin e orës së mësim.
<p style="text-align: center;">Kompetenca III</p> <p>“Përdorimi i teknologjisë së informacionit dhe të komunikimit për të rritur cilësinë e mësimdhënies dhe nxënies të gjuhës së huaj”</p>	<p style="text-align: center;">Literatura e rekomanduar</p>
<p>Rezultatet e pritshme</p> <p><i>Mësuesi i gjuhës së huaj:</i></p> <ul style="list-style-type: none">) prezanton materiale gjuhësore duke përdorur teknologji të përshtatshme si dhe platforma të ndryshme digjitale; 	<ul style="list-style-type: none">) Literaturë që ka në fokus përdorimin e TIK-ut në mësimdhënie -nxënie.) Tekste nxënësi apo materiale në ndihmë

<p>) nxit nxënësit të bëjnë prezantime në gjuhën e huaj duke përdorur programe kompjuterike të njohura për ta;</p> <p>) gjen dhe përdor materiale nga Website për të pasuruar dhe perfeksionuar mësimdhënie-nxënien;</p> <p>) përfshin nxënësit në projekte kurrikulare të lëndës së gjuhës së huaj apo në projekte kurrikulare të integruara të cilat ndërthuren me kërkime, gjetje dhe përdorime materialesh nga Website.</p>	<p>të mësuesit të lëndës së gjuhës së huaj që përdoren në klasat VI,VII,VIII të arsimit të mesëm të ulët si dhe në klasat X,XI të arsimit të mesëm të lartë dhe kanë në fokus përdorimin e TIK-ut në mësimdhënie -nxënie.</p>
---	---

FUSHA: ASPEKTE TË ETIKËS DHE TË KOMUNIKIMIT

<p align="center">Kompetenca</p> <p align="center">“Zbatimi i rregullave të etikës dhe të komunikimit si elemente të domosdoshme në të gjithë punën e mësuesit”</p>	<p align="center">Literatura e rekomanduar</p>
<p>Rezultatet e pritshme:</p> <p><i>Mësuesi i gjuhës së huaj:</i></p> <p>) njeh rregullat e etikës dhe sjelljes që duhen respektuar në marrëdhënie me drejtuesit e institucionit arsimor, stafin pedagogjik, nxënësit, prindërit dhe komunitetin;</p> <p>) sillet në përputhje me rregullat e etikës dhe të sjelljes në marrëdhënie me drejtuesit, stafin pedagogjik, nxënësit, prindërit dhe komunitetin gjatë punës së tij brenda dhe jashtë institucionit arsimor.</p>	<p>) Kodi i Etikës së mësuesve në arsimin parauniversitar.</p> <p>) Draft standardet profesionale të mësuesit në arsimin parauniversitar, IZHA, 2016.</p>

FUSHA: ASPEKTE TË DREJTSHKRIMIT TË GJUHËS SHQIPE

Zbatimi i rregullave të drejtshkrimit të gjuhës shqipe	Literatura e rekomanduar
<p>Rezultatet e pritshme: <i>Mësuesi i gjuhës së huaj:</i></p> <ul style="list-style-type: none">) njeh rregullat e drejtshkrimit të standardit të gjuhës shqipe;) demonstroi zbatimin e rregullave të drejtshkrimit gjatë veprimtarive në institucionin arsimor. 	<ul style="list-style-type: none">) Drejtshkrimi i gjuhës shqipe.

FUSHA: PËRMBAJTJA SHKENCORE E LËNDËS	
Kompetenca “Respektimi i rigorozitetit shkencor në mësimdhënien e lëndës së gjuhës së huaj”	Literatura e rekomanduar
<p>Rezultatet e pritshme <i>Mësuesi i gjuhës së huaj:</i></p> <ul style="list-style-type: none">) dallon konceptet dhe shprehjet kryesore me të cilat operon lënda e gjuhës së huaj në klasat III-IX dhe në klasat X-XII;) përshkruan zhvillimin vertikal, nga njëri vit në tjetrin, të koncepteve dhe të shprehjeve;) dallon ndërvarësinë e koncepteve gjuhës së huaj nga njëri - tjetri dhe lidhjen me konceptet e lëndëve të tjera;) mblodh informacion të saktë e bindës për nxënësit e tij rreth vlerave përdoruese të gjuhës së huaj në shkencat tjera dhe në jetën e përditshme. 	<ul style="list-style-type: none">) Programe dhe tekste të lëndës së gjuhës së huaj për mësuesin dhe nxënësin, si dhe materiale të tjera burimore që mbulojnë përmbajtjen e lëndës për klasat VI-XII në arsimin parauniversitar.